

Kerkdienst op 18 februari 2018 – voorganger ds. Arjen Hiemstra

Gemeente van Jezus Christus,

Twee verhalen lezen wij vanmorgen. Twee verhalen die op de één of andere manier toch wel met elkaar rijmen. Twee verhalen die, hoe verschillend ze ook zijn, als je ze beter beschouwd alles met elkaar te maken hebben.

Eerst was er het verhaal van na de zondvloed. Genesis vertelt van hoe na een periode van beproeving, als Noach en de zijnen dan uiteindelijk uit de boot gaan en al de dieren weer een plek hebben gevonden op de drooggevalle aarde, er een regenboog verschijnt aan de hemel.

Zo is het ook in het verhaal van Jezus. Marcus vertelt van hoe na een periode van beproeving van veertig dagen in de woestijn, waar hij door de Satan op de proef werd gesteld, Hij leeft er te midden van de wilde dieren. En engelen dienen hem.

In beide verhalen brengt de beproeving nieuw leven. Noach en zijn gezin doorstaan de vloed in de ark. 'Teevah' is het Hebreeuwse woord, wat gebruikt wordt voor ark. Het is hetzelfde woord, wat ook gebruikt wordt voor (doods)kist. De ark is een kist waarmee Noach door het water van de dood gaat naar het leven.

Zo doorstaat Jezus de woestijn. 'Hérémon' is het Griekse woord wat gebruikt wordt voor woestijn. Eigenlijk is de betekenis van het woord breder, er staat letterlijk: de van mensen verlaten ruimte, de eenzaamheid, het onbewoonde gebied. Door dit onherbergzame gebied gaat Jezus en als hij er mee klaar is begint hij aan zijn zending.

Vandaag is de eerste zondag van de Veertigdagentijd. Wij gaan Veertig dagen lang op weg om ons voor te bereiden op Pasen. Vroeger hadden wij projecten van de kindernevendienst of symbolische bloemschikkingen om ons bij die voorbereidingstijd te bepalen en na te denken over ons leven. In de Rooms-katholieke traditie werd in deze tijd een soort van vasten gehouden. Daar zijn nog mooie voorbeelden van:

- Kinderen stopten hun snoep in een trommel om die vervolgens in de tijd na Pasen zo snel mogelijk leeg te eten.
- Monniken in een abdij in Limburg die ik tijdens een schoolexcursie in mijn middelbare schooltijd een keer bezocht, vertelden ons dat het eten een beetje sober was vanwege hun vasten. Er werd geen vlees gegeten en geen extra's. Ze reden vervolgens bij onze maaltijd wel een karretje naar binnen met bier en wijn. Dat verstonden wij nou weer niet onder soberheid.
- Ook in de kerk was het sober. Zo werd er niet getrouwd, een huwelijk sloot je in de tijd ná Pasen. En er was / er is geen glorialied. En het orgel werd ook niet voluit open gezet. Ook dat bewaarde je voor de tijd van Pasen.

De beide lezingen van vandaag, aan het begin van de Veertigdagentijd, wijzen ons er op dat het nuttig is, iets van die beproeving mee te maken. Want het verhaal van Noach eindigt niet met

beproeving en narigheid. Uiteindelijk kan Noach met al de zijnen weer de ark verlaten en de aarde gaan bewonen.

En dat niet alleen, God sluit op dat moment een nieuw verbond met hem en al zijn nakomelingen. *“Nooit weer zal alles wat leeft door het water van de vloed worden uitgeroeid, nooit weer zal er een zondvloed komen om de aarde te vernietigen”.*

Ook Jezus eindigt niet in de woestijn. Als hij uit de woestijn komt, en hoort dat Johannes gevangen genomen is, kan hij naar Galilea gaan om het evangelie, het goede nieuws te verkondigen: *“De tijd is aangebroken, het koninkrijk van God is nabij: kom tot inkeer en hecht geloof aan dit goede nieuws”.*

Ga eens een tijd door, als de acht mensen in de ark. Keer je eens af van dingen die er in de wereld gebeuren. Van al die uiterlijkheden. Door de waterstromen van het leven te gaan. En komt er ooit weer vaste grond onder je voeten?

Ga zelf ook eens de woestijn in. Laat die vragen maar eens op je af komen als wilde dieren die je dreigen te verscheuren: waarom gebeurt het allemaal? De oorlog, de onvrede, het verdriet? Op deze aarde, in mijn leven, onder Gods licht?

Maar nadenken over moeilijke levensvragen vinden wij vaak zo moeilijk. In de afgelopen week ging het in de Eerste Kamer over het voorstel om de wet orgaandonatie aan te passen. Het grote probleem tot nog toe was dat 60% van alle mensen in Nederland maakte geen keuze maakte. Niet voor en niet tegen een orgaandonatie en bij hun overlijden moesten de nabestaanden dan vaak zelf maar een keuze maken. Nadenken over orgaandonatie betekent nadenken over je eigen dood. En dat vinden we vaak zo moeilijk.

En toch is het goed voor je om in deze Veertig Dagen de tijd te nemen om ook over de dingen van dood en leven na te denken. Ik kan wel een paar vragen bedenken, waarvan het goed zou zijn voor sommigen, om er eens over na te denken:

- Moet het allemaal? Dat gevlieg en geren van mij, van het werk naar thuis, dan weer naar een vrijwilligersactiviteit, dan weer naar een vergadering, dan weer naar ... En tijd voor jezelf en voor je naasten komt in de verdrukking.
- Hoe zit het eigenlijk met mijn leven? Is daarin ook ruimte voor stilte, voor de Eeuwige, voor een ander mens waarin ik Gods gezicht herken?
- En hoe ga ik werkelijk om met mijn naaste? Waarom staar ik altijd naar dat scherm van de telefoon? Waarom spreken we niet van mens tot mens?

Van mensen die in de Veertigdagentijd werkelijk een tijd van bezinning inlassen, hoor ik altijd dat het niet erg is. Het is ook niet saai of vervelend. In tegendeel: het voelt vaak erg goed om los te komen van je vaste routines. Het voelt juist goed om stil te zijn, om rust te nemen, om meer tijd te nemen voor anderen. Het verrijkt je leven. Het maakt je een nieuw mens.

Zijn hele leven lang heeft Jezus de stilte gezocht. De eenzame plaatsen. De woestijn. De nacht. En de stormen van het water. In die *‘Héremón’* vond Hij de rust, het vertrouwen op God die ook Zijn Vader is. Op die eenzame plaatsen vond Hij de inspiratie om de volgende keer wéér al die mensen te ontmoeten, zieken nieuw leven te geven, bezetenen vrij te maken van wat voor geest dan ook en zelfs doden op te wekken.

Volgende week zwaaien we hier Jan van Poederooijen uit. Hij begint op 1 maart samen met een vriend aan een voetreis naar Rome. Een tocht van zo'n 1500 kilometer, reken op 3 maanden. Een tocht door de stilte, want onderweg zal hij vast vaak de rust en de stilte ervaren. Een tocht ook waarin je als reiziger zo anders bent als al die andere mensen die je ontmoet. Al die andere mensen die maar bezig zijn met werken, de boel draaiende houden, de gewone dagelijkse dingen. Een tocht die je ook tot nadenken kan aanzetten, die je soms zelfs op de proef stelt. Maar een tocht ook die je gaat met God, op al je wegen.

Zo blijft God ook ons trouw, ook als we stil zijn in de Veertigdagentijd en als wij de vragen op ons laten afkomen. Ook voor ons staat de boog in de wolken. Ook voor ons is er de belofte dat God de wereld nooit weer zal uitroeien. In tegendeel: Nadat je veertig dagen lang op de proef gesteld bent, komt het koninkrijk nabij. Goed nieuws ligt op ons te wachten. Na Veertig dagen is er ruimte voor nieuw licht.

Amen.